

Eerste bestuursrapportage 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Aanbieding.....	3
Programma's	5
0. Bestuur en ondersteuning	5
1. Veiligheid	8
2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	8
3. Economie	9
4. Onderwijs.....	9
5. Sport, cultuur en recreatie	9
6. Sociaal Domein	9
7. Volksgezondheid en milieu	12
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.....	12
Kansen en risico's	14
Restant kredietenlijst.....	15

Aanbieding

Inleiding

Met deze eerste bestuursrapportage 2019 leggen we financiële afwijkingen op de begroting 2019 aan u voor. Deze rapportage is gebaseerd op de financiële gegevens tot medio mei 2019. Vanuit deze gegevens maken we een prognose van de verwachte baten en lasten aan het einde van dit jaar. In deze bestuursrapportage licht het college afwijkingen groter dan € 15.000 toe. Dit is in overeenstemming met de financiële verordening. Bij de afwijkingen is aangegeven of het bedrag incidenteel (I) of structureel (S) van aard is. Structurele bedragen worden ook in de kadernota opgenomen.

Er zal dit jaar geen tweede bestuursrapportage worden opgesteld. Wel zal er eventueel in december een technische begrotingswijziging aan de raad worden voorgelegd in het kader van de rechtmatigheid.

Resultaat

Deze eerste bestuursrapportage sluit met een nadeel van € 2.206.000. In de begroting 2019 verwachtten wij nog een positief resultaat van € 66.000 voor dit jaar. Het verwachte resultaat voor 2019 komt daarmee uit op afgerond € 2.140.000. Op 16 april is de raad al geïnformeerd over het feit dat de 1^e bestuursrapportage sluit met een nadeel. Toen werd nog uitgegaan van een tekort van € 1,9 mln. Ondertussen is op de BUIG-uitkering nog een extra nadeel ontstaan waardoor het tekort groter is geworden.

Het tekort zullen we moeten onttrekken aan onze algemene reserve. Deze bedraagt € 2.828.000 na de toevoeging vanuit de exploitatie van € 397.000 en indien de raad besluit om het resultaat van 2018 van € 436.000 en het restant van de bestemmingsreserve 'Essentgelden' van € 54.000 toe te voegen aan de algemene reserve. Na onttrekking van het resultaat van deze berap is de stand van de algemene reserve € 688.000.

Maatregelen

We gaan in 2019 een breed onderzoek laten uitvoeren naar de transities om meer grip te krijgen op de uitgaven binnen het Sociaal domein en de sturingsmogelijkheden die hierop ingezet kunnen worden. De uitgaven voor Jeugdzorg blijven binnen de budgetten. Het budget hiervoor is vorig jaar structureel verhoogd met 1 mln. Na de zomer komen we met gerichte voorstellen ten aanzien van het Sociaal Domein.

Op verschillende plekken in onze organisatie ontstonden het afgelopen jaar knelpunten vanwege een tekort aan personeel. Wij zagen ons hierdoor genoodzaakt tot inhuur van personeel over te gaan. We gaan na de behandeling van het rapport van Rijnconsult, met maatregelen komen om de knelpunten in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen.

Voor wat betreft de structurele nadelen in deze berap wordt verwezen naar de kadernota 2020. Hierin wordt aangegeven welke maatregelen we willen gaan nemen om deze tekorten op te vangen.

Totaaloverzicht financiële afwijkingen per taakveld

Overzicht ontwikkelingen eerste bestuursrapportage 2019

Bedragen in €

Taakveld / Programma	
0.1 - Bestuur	124.000
0.4 - Ondersteuning organisatie	-760.000
0.5 - Treasury	22.000
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-9.000
Totaal programma 0. Bestuur en ondersteuning	-623.000
1.2 - Openbare orde en Veiligheid	-65.000
Totaal programma 1. Veiligheid	-65.000
2.1 - Verkeer, wegen en water	53.000
Totaal programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	53.000
3.1 - Economische ontwikkeling	-184.000
Totaal programma 3. Economie	-184.000
4.2 - Onderwijshuisvesting	-24.000
Totaal programma 4. Onderwijs	-24.000
5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-110.000
Totaal programma 5. Sport, cultuur en recreatie	-110.000
6.2 - Wijkteams	-39.000
6.3 - Inkomensregelingen	-560.000
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-169.000
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	-401.000
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	62.000
Totaal programma 6. Sociaal Domein	-1.107.000
7.1 - Volksgezondheid	-45.000
7.2 - Riolering	-6.000
7.4 - Milieubeheer	-161.000
7.5 - Begraafplaatsen	-10.000
Totaal programma 7. Volksgezondheid en milieu	-222.000
8.1 - Ruimtelijke Ordening	-15.000
8.3 - Wonen en bouwen	91.000
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, RO en Stedelijke vernieuwing	76.000
Totaal 1e bestuursrapportage	-2.206.000

Programma's

0. Bestuur en ondersteuning

Mutaties voor het taakveld 0.1 bestuur in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Verzekeringen	-14.000	Str.
Administratieve wijziging (naar taakveld 3.1 Economische ontwikkeling)	184.000	Str.
Wachtgeldverplichting voormalige wethouder	-33.000	Inc.
Overig	-13.000	Inc.
Totaal taakveld 0.1 Bestuur	124.000	

Verzekeringen (N € 14.000)

Het betreft hier een premieverhoging van diverse verzekeringspolissen en de inhuur van expertise bij een aantal schadegevallen.

Administratieve wijziging (V € 184.000)

Betreft een verschuiving van het budget van de Agenda van Twente van taakveld 0.1 bestuur naar taakveld 3.1 economische zaken. Per saldo dus neutraal.

Wachtgeldverplichting voormalig wethouder (N € 33.000)

Vanwege het voortijdig vertrek van een wethouder, hebben we een wachtgeldverplichting.

Overig (N € 13.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Mutaties voor het taakveld 0.4 ondersteuning en organisatie in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Correctie doorbelasting uren	-202.000	Str.
Onderuitputting	24.000	Inc.
Huisvestingskosten	-40.000	Str.
Bestuur en organisatie (totaal € 510.000)		
Concerncontroller	-107.000	Inc.
Sturing organisatieontwikkeling	-140.000	Inc.
Financiën, planning & control, verzekeringen	-21.000	Inc.
Inkoop	-31.000	Inc.
Handhaving Wabo	-103.000	Inc.
Vergunningverlening APV/bijzondere wetten	-28.000	Inc.
Personeel afdeling Ontwikkeling	-80.000	Inc.
Project grip op uitgaven Sociaal Domein	-50.000	Inc.
Extra opbrengst BTW Compensatiefonds (BCF)	21.000	Inc.
Overig	-3.000	Inc.
Totaal taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie	-760.000	

Correctie doorbelasting uren (N € 202.000)

Ter invulling van de taakstelling op personeel uit het Financieel herstelplan is destijds de aannahme gedaan dat € 300.000 extra aan ambtelijke uren toegerekend kon worden aan kredieten en kostendekkende taken. Dit blijkt voor € 98.000 realistisch te zijn.

Onderuitputting (V € 24.000)

Een aantal ICT projecten vindt iets later plaats dan oorspronkelijk gepland. Dit geeft een eenmalig voordeel op de afschrijvingskosten.

Huisvestingskosten (N € 40.000)

De huidige begroting is er sinds kort (2018) op gebaseerd om, in de de afgelopen jaren opgelopen achterstand in onderhoud/uitstraling, in te lopen en de basis weer enigszins op orde te krijgen met een toekomstbestendig gemeentehuis. De vaste kern gebruikers is door de ambtelijke (re)organisatie kleiner geworden. De flexibele schil met (incidentele) externe gebruikers en/of huurders is toegenomen, waardoor de dalende trend van afgelopen jaren niet doorzet. Daarnaast zijn er autonome ontwikkelingen zoals enerzijds door prijsstijgingen vanwege de huidige hoogconjunctuur en anderzijds de overheidsmaatregelen (energiebelasting). De verwachting is dat onze structurele huisvestingskosten daardoor stijgen met naar schatting €40.000.

Bestuur en organisatie

In de afgelopen jaren hebben we 23 fte aan personeel bezuinigd. Daarbij zijn slechts twee taken geschrapt. Voor het overige zijn taken herbelegd. Uit o.a. audits en zelfevaluaties blijkt dat taken niet voldoende uitgevoerd kunnen worden en de werkdruk op verschillende taakvelden zeer hoog is. Daarnaast hebben we onvoldoende capaciteit om de basis op orde te krijgen, om ontwikkeling in de organisatie en bij medewerkers te creëren en om ziekteverzuim te kunnen opvangen. Deze redenen zorgen ervoor dat het noodzakelijk is om financiële ruimte te krijgen voor extra personele formatie op diverse terreinen. In totaal gaat het om een bedrag van € 510.000. Dit wordt gesplitst in de volgende taken en deel terreinen:

Concerncontroller (N € 107.000)

Sinds het vertrek van de in 2018 tijdelijk ingehuurd concerncontroller, was nog geen goede oplossing gevonden voor opvolging. Gezocht is naar budget neutrale oplossingen. Die zijn niet gevonden. Invulling van de functie op korte termijn vinden wij noodzakelijk. Binnen de brede control is financiële control van groot belang. Van de concerncontroller wordt financiële expertise verwacht.

Sturing organisatieontwikkeling (N € 140.000)

Op de afdeling ontwikkeling zijn, voor de periode van twee jaar, twee coördinatoren nodig. Zij geven invulling aan de ontwikkeling en de inrichting van de ambtelijke organisatie. Met name daar blijkt het niet mogelijk de coördinatie en sturing in te regelen door middel van verschuivingen en/of binnen bestaande financiële middelen; ook niet door verschuivingen van formatie en middelen op het niveau van de organisatie als totaal.

Financiën, planning & control, verzekeringen (N € 21.000)

Bestuur en management vinden dat we op dit moment onvoldoende formatie/tijd beschikbaar hebben om alle werkzaamheden op het terrein van financiën, planning & control, verzekeringen te kunnen uitvoeren. Ook de accountant heeft er opmerkingen over gemaakt. Sinds 2014/15 is de formatie voor Financiën afgenomen met 5 fte.

Inkoop (N € 31.000)

De coördinator inkoop is noodgedwongen meer ingezet op onder meer regievoeren onderhoud huisvesting, beveiliging, werkplekinrichting, schoonmaak en aansturing van de bodes. De gezamenlijke inkoop/aanbestedingen op vele terreinen hebben daardoor minder aandacht gekregen. Zo doorgaan werkt nadelig uit voor ons zelf en voor de inkoop samenwerking met andere Twentse samenwerkingspartners.

Handhaving Wabo (N € 103.000)

In het interbestuurlijk toezicht door de provincie scoren we "oranje" op uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). We zijn onvoldoende in control op de beleids- en uitvoeringscyclus van de Wabo. Voor de verbeterpunten is extra personele inzet nodig. Verder is sprake van structurele overuren door de vergunningverleners bouw om vergunningen binnen de wettelijke termijnen af te wikkelen en te voorkomen dat

vergunningen van rechtswege worden verleend door termijnoverschrijding. Handhaving vindt zeer minimaal plaats, vrijwel uitsluitend wanneer we een handhavingsverzoek ontvangen. Met formatie uitbreiding kan de inhuur op het terrein van vergunningen, vervallen en kan de minimaal noodzakelijke handhaving met eigen mensen worden uitgevoerd.

Vergunningverlening APV/bijzondere wetten (N € 28.000)

Voor APV/bijzondere wetten geldt, dat de afgelopen jaren structureel is ingehuurd. De bestaande eigen formatie voor vergunningverlening (inclusief ondersteuning daarbij) is te beperkt om de grote stroom aanvragen tijdig, zorgvuldig, met de juiste expertise te kunnen verwerken. Met deze uitbreiding vermindert de kwetsbaarheid en kan inhuur achterwege blijven.

Personeel afdeling Ontwikkeling (N € 80.000)

Binnen de afdeling Ontwikkeling is het noodzakelijk om voor het sociaal Domein een beleidsnota op te stellen. De insteek is dat dit een integrale nota wordt die op een interactieve wijze tot stand komt. Om dit te kunnen realiseren moeten medewerkers worden vrijgemaakt. Tevens wordt er gewerkt aan het project Grip op sociaal Domein. Ook dit project vraagt extra inzet van de afdeling Ontwikkeling. Dit budget is noodzakelijk om de werkzaamheden die hierdoor blijven liggen, op te vangen. Door de hoge werkdruk en de reeds aanwezige knelpunten is het niet mogelijk dit binnen de bestaande formatie op te vangen.

Project grip op uitgaven Sociaal Domein (N € 50.000)

We zijn gestart met het project Grip op sociaal Domein. Dit vergt extra inzet van medewerkers van de afdeling Ontwikkeling, maar ook van medewerkers van de Noaberpoort en de afdeling Dienstverlening. Tevens is extra mankracht nodig voor bijvoorbeeld het inrichten van de systemen om te komen tot goede managementrapportages. Dit budget is daarom noodzakelijk om extra werkzaamheden uit te voeren die noodzakelijk zijn voor dit project vanuit de afdeling Dienstverlening, inhuur van applicatiebeheer en cursussen.

Extra opbrengst BTW Compensatiefonds (BCF) (V € 21.000)

We verwachten een extra opbrengst teruggave belastingen te kunnen realiseren

Overig (N € 3.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Mutaties voor het taakveld 0.5 treasury in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Rentevoordeel vanwege verlaagde kredieten	22.000	Inc.
Totaal taakveld 0.5 Treasury	22.000	

Rentevoordeel (V € 22.000)

Een drietal kredieten kan verlaagd worden: Aansluiting Kolenbranderweg op N18, Opwaardering Kerkweg en Verdiepte aanleg N18. Dit geeft een voordeel op de rentelasten.

Mutaties voor het taakveld 0.7 Algemene uitkering en uitkeringen Gemeentefonds in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Overig	-9.000	Inc.
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-9.000	

Overig (N € 9.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

1. Veiligheid

Mutaties voor het taakveld 1.2 Openbare orde en Veiligheid in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Bijdrage aan Omgevingsdienst Twente (ODT)	-47.000	Str.
ODT financiële uitwerking sociaal plan	-18.000	Str.
Totaal taakveld 1.2 Openbare orde en Veiligheid	-65.000	

Bijdrage aan Omgevingsdienst Twente (ODT) (N € 47.000)

Onze begroting moet worden bijgesteld naar de begroting 2019 van ODT. Dit betekent dat de totale bijdrage aan ODT met € 103.000 verhoogd moet worden. Een deel daarvan staat op taakveld 1.2. Het overige staat op de taakvelden 7.4 en 8.3.

ODT financiële uitwerking sociaal plan (N € 18.000)

Op basis van het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Bedrijfsplan OD Twente zijn de kosten van het Sociaal Plan voor rekening van de latende organisatie.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Mutaties voor het taakveld 2.1 Verkeer, wegen en water in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Onderuitputting kredieten	38.000	Inc.
Besparing verlichting	15.000	Str.
Verlaging onderhoudsbudget	15.000	Str.
Fietsenstalling busstation	-22.000	Str.
Overig	7.000	Str.
Totaal taakveld 2.1 Verkeer, wegen en water	53.000	

Onderuitputting drie kredieten (V € 38.000)

Een drietal kredieten kan verlaagd worden: Aansluiting Kolenbranderweg op N18, Opwaardering Kerkweg en Verdiepte aanleg N18. Dit geeft een voordeel op de afschrijvingslasten.

Besparing verlichting (V € 15.000)

Jaarlijks wordt er geïnvesteerd in het vervangen van 'energie-slurpende' verlichting. In de nieuwe armaturen wordt nu energiezuinige LED toegepast. Hierdoor is er een snellere daling van de kosten voor energie zichtbaar dan verwacht.

Verlaging onderhoudsbudget (V € 15.000)

We hebben van 2017-2019 een inhaalslag kunnen maken en veel achterstallig onderhoud weg kunnen werken. Uit her-inspectie blijkt momenteel dat we het budget daardoor tijdelijk kunnen verlagen. Door periodiek te blijven inspecteren kunnen we de kans op vervolgschade beperken en bij veiligheidsrisico's tijdig ingrijpen.

Fietsenstalling busstation (N € 22.000)

Met de jaarrekening 2018 wordt een krediet van € 170.000 beschikbaar gesteld voor de nieuwe fietsenstalling bij het busstation. De rente- en afschrijvingslasten van deze fietsenstalling worden gedekt door de dotatie aan de voorziening onderhoud gemeentelijke panden te verlagen. (zie taakveld 8.3 Wonen en bouwen).

Overig (V € 7.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

3. Economie

Mutaties voor het taakveld 3.1 Economische ontwikkeling in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Administratieve wijziging (van taakveld 0.1 bestuur)	-184.000	Str.
Totaal taakveld 3.1 Economische ontwikkeling	-184.000	

Administratieve wijziging (N 184.000)

Betreft een verschuiving van het budget van de Agenda van Twente van taakveld 0.1 bestuur naar taakveld 3.1 economische zaken. Per saldo dus neutraal.

4. Onderwijs

Mutaties voor het taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
School Holthuizen	-24.000	Inc.
Totaal taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	-24.000	

School Holthuizen (N 24.000)

Vanwege de slechte onderhoudstoestand van school Holthuizen zijn de kosten voor schoonmaak en energie hoger dan geraamd.

5. Sport, cultuur en recreatie

Onder taakveld 5.1 wordt een subsidie van € 347.000 uitgekeerd aan Optisport. Hiermee is in de begroting 2019 al rekening mee gehouden.

Mutaties voor het taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Onderzoekskosten levensvatbaarheid Kulturhus	-20.000	Inc.
Droogteschade	-90.000	Inc.
Totaal taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-110.000	

Onderzoekskosten levensvatbaarheid Kulturhus (N 20.000)

Om goed onderzoek te kunnen doen naar de levensvatbaarheid van het Kulturhus hebben wij een specialist op dit gebied ingezet en een accountant de boeken laten onderzoeken.

Droogteschade (N 90.000)

Kosten droogteschade (zomer 2018): aanschaf nieuwe beplanting, herplanten en herstelwerkzaamheden gazons/grasvelden.

6. Sociaal Domein

Mutaties voor het taakveld 6.2 Wijkteams in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Uitvoeringskosten toegang Jeugd en Wmo	-40.000	Inc.
Overig	1.000	Inc.
Totaal taakveld 6.2 Wijkteams	-39.000	

Uitvoeringskosten toegang Jeugd en Wmo (N 40.000)

Met ingang van 2019 is het applicatiebeheer van de software applicatie voor het sociaal domein ondergebracht binnen de gemeentelijke organisatie. In 2018 zijn hiervoor de

voorbereidingen getroffen. De nadere inrichting van de applicatie vindt in 2019 plaats. Hiervoor is extra capaciteit nodig.

Overig (V € 1.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Mutaties voor het taakveld 6.3 Inkomensregelingen in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Algemene kosten bijstandsverlening	-560.000	Inc.
Totaal taakveld 6.3 Inkomensregelingen	-560.000	

Algemene kosten bijstandsverlening (N 560.000)

Op basis van de Participatiewet, Ioaw en Ioaz verstrekt de gemeente uitkeringen aan inwoners. Hiervoor ontvangt de gemeente van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG). De hoogte van deze BUIG-uitkering wordt lopende het jaar door de Rijksoverheid aangepast op basis van landelijke ontwikkelingen van het aantal cliënten / werkzoekenden. Ten opzichte van de eerste ramingen is de BUIG-uitkering voor 2019 met € 870.000 naar beneden bijgesteld.

Alhoewel de uitgaven voor uitkeringen ook € 310.000 lager zijn dan begroot, ontstaat er per saldo een nadeel van € 560.000. In Haaksbergen blijft de daling van het aantal cliënten / werkzoekenden achter bij de landelijke ontwikkelingen. Er is wel uitstroom, maar vanwege een sociaal andere dynamiek is er naar verhouding ook nieuwe instroom.

Mutaties voor het taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
WMO vervoersvoorzieningen (uitgaven)	-209.000	Str.
WMO rolstoelen	25.000	Inc.
Overig	15.000	Inc.
Totaal taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-169.000	

WMO vervoersvoorzieningen (N € 209.000)

In 2018 is gestart met een nieuw regionaal systeem voor geïndiceerd vervoer. De verschillende vervoersstromen (regiotaxi, vervoer naar dagbesteding en leerlingenvervoer) zijn hierin opgenomen. Invoering van het nieuwe systeem leidt tot hogere kosten. Met name de kostprijs voor het vervoer naar de dagbesteding is gestegen. Daarnaast is er sprake van een stijging van het aantal cliënten met een indicatie voor vervoer naar de dagbesteding.

WMO rolstoelen (V € 25.000)

Op basis van het aantal aanvragen tot nu toe kan het budget voor rolstoelen worden verlaagd met € 25.000.

Overig (N € 6.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Mutaties voor het taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
WMO vervoer	100.000	Str.
Wmo ondersteuning maatschappelijke deelname	-80.000	Str.
Wmo huishoudelijke ondersteuning	-75.000	Str.
Wmo ondersteuning zelfstandig leven	-354.000	Str.
Overig	8.000	Str.
Totaal taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-401.000	

WMO vervoer (V € 100.000)

Het Wmo- vervoer is tot en met 2018 onderverdeeld in maatschappelijk vervoer (regiotaxi) en vervoer naar de dagbesteding. Met ingang van 2019 is het samengevoegd. Om die reden worden ook de budgetten samengevoegd.

Wmo ondersteuning maatschappelijke deelname (N € 80.000)

Het aantal cliënten met een indicatie voor ondersteuning bij maatschappelijke deelname (dagbesteding) is gestegen. Per 1 januari 2019 is ook het tarief dat aan de zorgaanbieders betaald wordt gestegen.

Wmo huishoudelijke ondersteuning (N € 75.000)

De tarieven die gelden in 2019 zijn in 2018 vastgesteld. Gemiddeld leidt dit tot 15% verhoging van de kosten. Daarnaast is er sprake van een trendbreuk, sinds het eerste kwartaal 2019 stijgt het aantal cliënten met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning. Een mogelijke oorzaak hiervan is de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage Wmo. De hoogte van de eigen bijdrage bedraagt voor iedere cliënt € 17,50 per 4 weken en is niet meer afhankelijk van de hoogte van het inkomen van de cliënt.

Wmo ondersteuning zelfstandig leven (N € 354.000)

De primaire begroting 2019 is met name gebaseerd op historische cijfers (jaarrekening 2017), de uitgaven OZL waren toen lager. In 2018 is het aantal cliënten en indicaties gegroeid, die tendens zet zich ook in 2019 voort. Het bestand van cliënten met een indicatie voor Ondersteuning zelfstandig leven is in 2019 gestegen met 9%, een toename van 12 cliënten. Dit is een autonome groei van het aantal cliënten die zijn aangewezen op ondersteuning, een alternatief dan niet beschikbaar.

Overig (V € 8.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Mutaties voor het taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
WMO Beschermd wonen	350.000	Inc.
WMO Eigen bijdragen Huishoudelijke Ondersteuning (HO)	-233.000	Str.
Wmo eigen bijdragen collectief vervoer	-55.000	Str.
Totaal taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	62.000	

WMO Beschermd wonen (V € 350.000)

Enschede voert als centrumgemeente de taken uit op het gebied van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Enschede ontvangt daarvoor ook de rijksmiddelen. Middelen die niet worden besteed, worden gestort in de regionale reserve Beschermd wonen. Omdat de reserve in 2018 het maximum heeft bereikt worden resterende middelen verdeeld over de regiogemeenten. Haaksbergen ontvangt hiervan € 350.000.

WMO Eigen bijdragen Huishoudelijke Ondersteuning (HO) (N € 233.000)

Met ingang van 1 januari 2019 geldt landelijk een vast tarief voor de eigen bijdrage Wmo. Het tarief is € 17,50 per 4 weken. Dit betekent dat iedere cliënt € 17,50 per 4 weken betaalt voor Wmo-ondersteuning, ongeacht de hoogte van het inkomen.

Tot 2019 was de hoogte van de eigen bijdrage wel afhankelijk van de hoogte van het inkomen van de cliënt. Dit betekende dat een cliënt met een hoog inkomen een hogere eigen bijdrage betaalde. Door deze wijziging ontvangen we minder eigen bijdrage.

Wmo eigen bijdragen collectief vervoer (N € 55.000)

Dit nadeel staat tegenover het hiervoor bij taakveld 6.71 genoemde voordeel van € 100.000.

7. Volksgezondheid en milieu

Mutaties voor het taakveld 7.1 Volksgezondheid in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Decentralisatie rijksvaccinatieprogramma	-45.000	Str.
Totaal taakveld 7.1 Volksgezondheid	-45.000	

Decentralisatie rijksvaccinatieprogramma (N € 45.000)

Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is wettelijk verankerd in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). Door een wetswijziging valt een deel van de uitvoering van het RVP nu onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Bij de wetswijziging is geregeld dat de gemeente de uitvoering van het RVP en het basispakket Jeugd gezondheidszorg moet neerleggen bij dezelfde organisatie. Op die manier is de samenhang geborgd. Dit betekent dat de uitvoering van het RVP is opgedragen aan de GGD Twente. De gemeente ontvangt in de algemene uitkering van het gemeentefonds middelen voor de uitvoering van het RVP. Wij stellen deze middelen beschikbaar aan de GGD voor de uitvoering van het vaccinatieprogramma.

Mutaties voor het taakveld 7.2 Riolering in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Overig	-6.000	Inc.
Totaal taakveld 7.2 Riolering	-6.000	

Overig (N € 6.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Mutaties voor het taakveld 7.4 Milieubeheer in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Bijdrage aan ODT	-161.000	Str.
Totaal taakveld 7.4 Milieubeheer	-161.000	

Overdracht personeel naar ODT (N € 161.000)

Zie de toelichting bij taakveld 1.2.

Mutaties voor het taakveld 7.5 Begraafplaatsen in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Overig	-10.000	Inc.
Totaal taakveld 7.5 Begraafplaatsen	-10.000	

Overig (N € 10.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Mutaties voor het taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Woonvisie	-15.000	Inc.
Totaal taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening	-15.000	

De huidige woonvisie loopt tot 2020. Het is belangrijk om de woonvisie te herzien. Een woonvisie is nodig om bestemmingsplannen voor woningbouw te onderbouwen. Zonder actuele woonvisie hebben we geen onderbouwing (kwalitatief en kwantitatief) in bestemmingsplannen om nieuwe woningbouw mogelijk te maken. In de toekomstvisie staat dat we het woonaanbod willen uitbreiden. Om de ruimtelijke procedure hiervoor goed te kunnen doorlopen is een woonvisie noodzakelijk.

Mutaties voor het taakveld 8.3 Wonen en bouwen in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./ Str.
Fietsenstalling busstation	22.000	Str.
Overdracht personeel naar ODT	105.000	Str.
Implementatie Omgevingswet	-30.000	Inc.
Overig	-6.000	Str.
Totaal taakveld 8.3 Wonen en bouwen	91.000	

Fietsenstalling busstation (V € 22.000)

Met de jaarrekening 2018 wordt een krediet van € 170.000 beschikbaar gesteld voor de nieuwe fietsenstalling bij het busstation. De rente- en afschrijvingslasten van deze fietsenstalling worden gedekt door de dotatie aan de voorziening onderhoud gemeentelijke panden te verlagen. (zie ook taakveld 2.1 Verkeer, wegen en water).

Overdracht personeel naar ODT (V € 105.000)

Zie de toelichting bij taakveld 1.2.

Implementatie Omgevingswet (N € 30.000)

De implementatie van de Omgevingswet vraagt om diverse acties. Dit jaar richten die zich vooral op de voorbereiding. Volgend jaar gaan we over naar de implementatie. Daarvoor moeten kosten gemaakt worden. Voor dit jaar hebben we daarvoor een aanvulling van € 30.000 nodig.

Overig (N € 6.000)

Betreft het saldo van alle overige verschillen kleiner dan € 15.000.

Kansen en risico's

Kansen

Algemene uitkering

De uitkomsten van de Meicirculaire gemeentefonds 2019 zijn, zoals gebruikelijk, niet meegenomen in deze eerste berap. Zodra de effecten bekend zijn, wordt u hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. Mogelijk dat hier voordelen uit ontstaan. Zo krijgen we voor onder andere jeugdhulp een extra bijdrage.

Risico's zijn er doordat de rijksuitgaven in 2018 zijn achtergebleven op de ramingen. Dit zal zich vertalen in een nadeel op de algemene uitkering. In de tweede berap verwerken we de effecten van de Meicirculaire.

Risico's

Kulturhus

De financiële positie van het Kulturhus is zorgelijk.

Het Kulturhus kent een negatief eigen vermogen en verwacht eind dit jaar liquiditeit problemen. Ook wordt over het jaar 2019 een negatief exploitatie resultaat verwacht.

Het Kulturhus huurt van de gemeente het pand van theater De Kappen. Wat betreft de huurbetaling bestaat een betalingsachterstand.

De gemeente heeft in 2017 een (hypothecaire) lening verstrekt van € 1.070.000 aan het Kulturhus voor de aankoop en verbouwing van OBS Dorp. In 2018 heeft de gemeente een aanvullende lening verstrekt van € 350.000 voor de inventaris en inrichting van de bibliotheek.

Voor de eerste lening is wel een zekerheid verkregen, maar is de verwachting dat de lening hoger is dan de waarde van het pand. Voor de tweede lening zijn geen zekerheden verkregen. Deze lening is om die reden als risico opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarrekening 2018.

Ontwikkelingen budgetten Sociaal domein

De ontwikkelingen in het Sociale Domein zijn lastig in te schatten. Met de bijstelling van ramingen in deze berap denken we de budgetten op het juiste niveau te hebben. Zekerheid hebben we echter niet. Inmiddels zijn we het project Grip op sociaal domein gestart. Doel hiervan is om meer grip te krijgen op de uitgaven binnen het Sociale Domein en de sturingsmogelijkheden in beeld te krijgen.

Personele kosten

Op verschillende plekken in onze organisatie ontstonden het afgelopen jaar knelpunten vanwege een tekort aan personeel. Wij zagen ons hierdoor genoodzaakt tot inhuur van personeel over te gaan. Budget voor die inhuur vinden wij deels binnen de begrote personele formatie, de zogenaamde vacatureruimte, ruimte die we hebben door het (nog) niet invullen van vacatures. Voor een deel is er echter geen dekking voor de inhuur. In deze bestuursrapportage, en in de Kadernota 2020, vragen wij aanvullende middelen voor extra personele formatie.

Rijnconsult

Zoals wij ook in de Kadernota schrijven, hebben wij vooralsnog geen budget geraamd voor de uitvoering van het advies in het rapport van Rijnconsult. Na de behandeling van het rapport in de raad, volgen na de zomer nadere voorstellen.

Restant kredietenlijst

Het volgende overzicht geeft de status van de kredieten per 30 april 2019 weer.

Kredietnr.	Jaar aan-vraag	Omschrijving krediet	Restant krediet 31-12-2018	In begroting 2019 verstrekt krediet	Uitgaven in 2019	Restant krediet 30-04-2019	Vervaldatum *	Opmerkingen
71000047	2012	Aansluiting Kolenbranderweg op N18	891		0	235	31-12-2019	Krediet verlaagd naar 235k
71000089	2014	Gebiedsontwikkeling centrum	485		0	485	31-12-2019	
71000112	2015	Herschikking schoollocaties	183		-31	152	31-12-2020	
71000118	2015	Extreme buien 2015-2017	1.766		-46	1.720	31-12-2020	
71000173	2017	Herschikking schoollocaties	1.508		-1	1.507	31-12-2019	
71000176	2017	Opwaardering Kerkweg	178		-2	146	31-12-2019	Krediet verlaagd naar 146k
71000178	2017	Afwaardering N18	2.451		0	2.451	31-12-2020	
71000179	2017	Kredieten riolering conform GRP 2017-2020	1.208		-206	1.002	31-12-2020	
71000185	2017	Speelvoorzieningen	23		-26	-3	31-12-2019	afgerond
71000087	2018	Verdiepte aanleg N18	255		0	0	31-12-2019	afgerond
71000187	2018	Vervanging hard en software 2018	119		-97	22	31-12-2019	
71000191	2018	GRP 2017-2020 kredietjaar 2018	1.717		-6	1.711	31-12-2019	
71000193	2018	Bewegwijzering 2018	33		-1	32	31-12-2019	
71000194	2018	Vervanging en renovatie openbare verlichting 2018	12		-3	9	31-12-2019	
71000195	2018	Rotonde Hengelosestraat/ Veldmaterstraat	498		-3	495	31-12-2019	
71000196	2018	Aanpassing Noordsingel ter hoogte van Stepelo	6		-8	-2	31-12-2019	afgerond
71000197	2018	Aanpassing Veldmaterstraat	245		-2	243	31-12-2019	
71000198	2018	Aanpak Eibergsestraat	37		-37	0	31-12-2019	afgerond
71000199	2018	Realisatie milieu eilanden	240		0	240	31-12-2019	
71000202	2018	Vorbereidingskrediet Assink	27	100	-12	115	31-12-2020	
71000203	2018	Parkeerplaatsen fietscrossvereniging DVO	20		0	20	31-12-2019	
71000207	2019	Vervangingen WMO		50	0	50	31-12-2020	
71000208	2019	Vervanging hard en software 2019		330	-1	329	31-12-2020	
71000209	2019	Kantverharding drie wegen		90	0	90	31-12-2020	
71000213	2019	GRP 2017-2020 kredietjaar 2019		1.774	-2	1.772	31-12-2020	
71000210	2019	Fietsverbinding		15	0	15	31-12-2020	
71000211	2019	Parkeerterrein Hibbertstraat		34	0	34	31-12-2020	
n.n.b.	2019	Overige vervangingsinvesteringen		262	0	262	31-12-2020	
71000206	2019	Vervanging en renovatie openbare verlichting 2019		150	-33	117	31-12-2020	
Totaal			11.902	2.805	-517	13.249		

*Een krediet vervalt volgens de financiële verordening twee jaar nadat deze is verstrekt. De raad kan hier van afwijken.